

Naši dopisi.

S Trsta dne 10. septembra 1890. *Gozdarski kongres v Trstu*, ki se je vršil minulega tedna v torek in sredo bil je zelo dobro obiskan. Kongres sošel se je v Sežani in se je od tod podal na posestvo predsednika tržaške komisije, gospod Burgstaller-ja, v Banah poleg Občine.

V Banah sprejel je predsednik deležnike, katerih se je zbralo malo manj kot sto, sijajno, ter jih pogostoval pri zajuterku. Med deležniki omenjamo veliko število inozemcev iz Nemške, ki so se pred vdeležili mednarodnega gospodarskega in gozdarskega kongresa na Dunaji, dalje sta bila navzoča deželni glavar goriški in kranjski in pa cesarski namestnik tržaški vitez Rinaldini.

Po kratkem počitku podali so se deležniki ogledavat kraške nasade krog Banah in proti Opčini na Štefanijski razgled. Z Opčine peljali so se v Trst, kjer je kmalu popoldne debel prah zamočila kratko trajajoča ploha.

Drugo jutro bilo je posvetovanje kranjsko-primorskega in potem državnega avstrijskega gozdarskega društva. Razgovori bili so glede pogozdovanja krasa zanimivi in se morajo smatrati, v kolikor zadevajo teorijo pogozdovanje, dokončno rešenim.

Iz Ljubljane. — Zadnje sokolske svečanosti. Dne 7. in 8. septembra t. l. praznovala sta sokolska društva v Opavi in v sosednem nam Celji svojo ustanovitev. Šlezija šteje veliko večino slovanskega (češkega in poljskega) prebivalstva, glede južne Štajerske pa je tako pri nas vsakemu znano, da je to čisto slovenska zemlja, akoravno se v mestih in trgih, izrekoma pa v Celji, vzdržuje klika, ki si domišljuje, da ji je naloga, varovati stebre za „Nemški“ most do Adrije. Ta klika, ki je svoj čas tudi v Ljubljani gospodovala, domišljuje si, da se slovenski narod še ni probudil in zato si je mestni zastop Celjski prizadeval, Sokolovo slavnost zabraniti, ko pa je deželno namestništvo Slovincem to dovolilo, kar se mora dovoliti vsakemu avstrijskemu narodu, segli so celjski nemškutarji po surovem sredstvu pouličnih pobalinov, po kamenji in po blatu, z očitnim namenom, pouzročiti pretep in nered. Mestna policija celjska pokazala se je poslušna onim elementom meščanskim, ki so hoteli nered, ki so hoteli za vsako varovati nemški značaj slabega stebriča celjskega. Sokolska slovesnost vršila se je vsem tem zaprekam vkljub, sijajno in dostojno. Ljudstvo je navdušeno sprejemalo sokolska društva iz slovenskih pokrajin in iz sosednega Zagreba. Celjski Sokol, novorojeno društvo, pa se je takoj prepričalo, koliko imenitnega posla ga čaka, izrekoma pri prvih naporih zoper malo pa močno podperano ptujo silo. Spoznal je Sokol, da nasprotnik njegov ne sega po

orožji omikancev, ampak da se opera na orožje poulične druhali, in to naj mu bode dokaz, da tako nasprotovanje nikdar ne traja dolgo. Celjskim dogodbam zelo podobne so one v Opavi, tudi tam so slovanski Sokoli imeli med prvimi nasprotniki mestno oblastvo, tudi tam niso državna oblastva našla pokorščine za svoje naredbe, tudi tam so se po nezaslišani neotesanosti odlikovale „nemške dame“, zato pa ne dvomimo, da bodo tudi posledice teh najnovejših nemških izgredov le povoljni za nas Slovence na jugu, kakor za Čeho-Poljake na severu. Laži časnikarjev ne bodo takih Nemcev izkopale iz blata.

— **Šole.** Prva polovica tekočega tedna začenjajo se šole. „Začetek šol“ so vedno sila pomenljive, vsakemu narodu važne besede. Rodbina in šola skrbi za naraščaj vsakega naroda, obe se vzajemno dopolnjujeta in imate nalogo vzgojiti v mladini zdravo pamet v zdravem telesu. Dobra šola rodi dobre narode, napačna šola spači narode, napak osnovane šole ostanejo v najboljšem slučaju za narod brez koristi, narod je vkljub stroškov brez šole tako, da duševno hira zaostaja in pogine. Razumljivo je toraj hud boj za šolo, razumljivo zanimanje človeške družbe, izrekoma starišev, za šolo, hrepenenje po dobri šoli. Oče, ki detetu preskrbi dober poduk, najboljši skrbi za boljšo prihodnost svojih otrok. Zato pa pouzroči začetek šol povsod toliko gibanja, toliko skrbi, toliko stroškov, da stariši svoja deca spravijo v dobre šole, žrtujejo vse svoje imetje, se zakopljejo celo v dolgove. Kolikor več zanimanja za šolo se nahaja v narodu, toliko več razumništva nastaja med njim, toliko krepkejši je njegov duševni razvoj, toliko večja je veljava dotičnega naroda. Mi Slovenci borujemo se za narodno šolo, ker vemo, da nam šola v ptujščini ni šola, mi pa zahtevamo tudi v šoli, kakor doma, vrsko krščansko odgojo, ker uči nas vsakdanja skušnja, da brez Boga ni obstanka ne posameznemu in še manj človeški družbi. V trenutku, ko je na nogah vse, kar umeva pomen šole, ko na priliko samo v Ljubljani vstopa v šole nad 6000 mladine, z veseljem pozdravljamo gibanje starišev, ter jim kličemo: Vstrajajte neomahljivo v skrbi za prihodnost svojih otrok! otrokam pa kličemo: pridno porabite svoje zlate ure, ubogajte stariše in učitelje! Učiteljem pa kličemo: nobeden trenutek ne zgrešite svete dolžnosti imenitnega svojega poklica, prihodnost naroda, najdragocenejše imetje starišev, izročeno je Vašim rokam! Vsem prijateljem naroda pa priporočamo zlato našo mladino!

— **Kamniška železnica** dobila je odločeno preko Črnuč nekoliko premenjeno progo in zato se dodela nekoliko kasneje, kakor pa je bilo pričakovati. Ker prvotna proga še ni bila potrjena, zato ni nič zavrženega dela, nekoliko zakasnenja pa je razumljivega, ker je nova proga odločena tako pozno. Nadejamo pa se, da se po tolikih zaprekah ne naleti še na novo!

— **Okrajna bolniška blagajnica ljubljanska** prejela je v dobi 13. mesecev 15920 gld. 18 kr.; izdala pa 14963 gld. 2 $\frac{1}{2}$ kr., toraj je preostalo koncem meseca

avgusta letos 957 gld. 15½ kr. Troški razpredelijo se takole: Izplačalo se je bolnikom 6891 gld. 42 kr., zdravnikom in za bolniško kontrolo 2493 gld. 70 kr., za zdravila in druga lečilna sredstva 1134 gld. 68 kr., oskrbovalnih troškov v deželni bolnici 962 gld. 48 kr., pogrebščine 410 gld., upravnih troškov 2917 gld. 60 kr., raznih troškov 97 gld. 7 kr. in povračil na prispevkih 56 gld. 7 kr. Iz statistike je razvidno, da je obolelo 799 moških in 117 ženskih udov, umrlo pa je 23 moških in 5 ženskih udov.

— **Zakon v povzdigo govedarstva**, katerega je sklenil lansko leto deželni zbor kranjski, dobil je najvišje potrdilo. Z veseljem prijavljamo to novico, ker smo prepričani, da bode ta zakon neizmerne važnosti za gmotni napredek naše dežele, seveda, če se bode modro zvrševal, to pa posebno ob začetku.

— **Na prodajo plemenskih bikov**, ki bode dne 27. septembra t. l. v Kostanjevici in dne 27. oktobra v Lescah opozarjamo živinorejce, ki potrebujejo bikov.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Pri osrednji vladi so še vedno počitnice za večja politična vprašanja. Več ministrov še vedno ali večinoma biva izven Dunaja in rešujejo se večinoma samo tekoča opravila. Tudi cesar se še ni vrnil na Dunaj, ampak se je po dokončanih vojnih vajah, sinoči podal v nemško Šlezijo, kjer se vdeleži tamošnjih vojnih vaj ter se snideta tam z Nemškim cesarjem.

Za predstoječe deželno-zborske volitve na Niževavstrijskem pripravljajo se vse stranke, veliko ropota delajo protisemiti, tudi združeni kristjani, se ve da se najbolj brigajo za svoj daljni obstanek tako znani „liberalci“, je naravno, ker razpolagajo z največjimi gmotnimi sredstvi in imajo moralično zaslombo v uradniških krogih.

Vendar pa se sploh sodi, da se bode zopet pri teh volitvah izdatno skrčil dosedanji liberalni krog.

Poljedelski minister grof Falkenhayn, ki je že od vlanskega leta sim bolehal, je zopet skoraj do dobrega okreval tako, da se nepretrgoma vdeležuje, tudi v javnosti, delovanja v svojem področju.

Danajski mestri zastop privolil je 20,000 gld. podpore za poškodovane po zadnji povodnji.

Ogerska. — Tri dogodbe obračale so zadnje dni pozornost na Ogersko: Vojaške vaje, ki so bile dognane še le včeraj in o katerih se poroča dne 15. t. m.: Pri vojaških vajah na južnem Ogerskem se je danes prvič rabil brezdimni smodnik. Sedem in sedemdeset (77) batalijonov, 36 eskadronov in 128 topov je bilo štiri ure v ognji, ne da bi bilo videti dima. Vse čete so pokazale

dobro izvežbanje in obnašanje. Cesar izrekel je večkrat svojo zadovoljnost. Navzoči so bili nadvojvodi in zastopniki ptujih držav.

Drugič, pričelo se je trebljenje tako zvanih „železnih vrat“ na spodnji Donavi v navzočnosti avstrijske, ogerske in srbske vlade. Po pozdravih, prestavljanji in ogledavanji dal je ogerski ministerski predsednik obed, pri katerem so se vrstile napitnice.

Tretja zanimivost je neko predrugačenje ogerskega ministerstva v tem, da ima izstopiti minister Orczy in na njegovo mesto vstopiti sekcijski načelnik Segönyi iz ministerstva unanjih zadev. Vrh tega pa se zagotavlja neuradno, kar je pa po ogerskih običajih vendarle zanesljivo verjetno, da hoče Ogerska razrušiti pogodbo z Avstrijsko, zavolj pomorskega brogarskega društva „Lloyd“ in se pogoditi z „Adria“.

Nemška. — Danes popoldne krog ¼5. ure snideta se nemški in avstrijski cesar v Rohnstoku na Šleskim, potem ko se je naš cesar v Wratislavu mudil parur. Nemški listi pozdravljajo prihod avstrijskega cesarja kot poroštvo trdnega prijateljstva in tesne zveze med obema državama. Pri teh izjavah se naravno ne prezira tretji zaveznik „Laška“.

Laška. — Finančni minister dal je svojo ostavko in se je že poslovil od uradnikov svojega delokroga. Kralj je sprejel ostavko in je izročil začasno oskrbovanje tega področja ministru zaklada Gioletti-u.

Srbska. — Minister notranjih zadev objavil je potrebne naredbe za ustanovitev osemdnevne kontumace pri uvažanji rumunskih prasičev. Po tem soditi, bliža se konec srbsko-ogerske prasičje vojske.

Carigrad. — Avstrijski poslanik baron Calice odpotoval je včeraj za tri tedne na odpust na Dunaj. Gotovo je stem potovanjem v zvezi predstoječe obiskovanje velikega kneza ruskega pri Sultanu, pri katerem se bode brez dvoma reševal pomenljiv kos balkanskega političnega vprašanja.

Žitna cena

v Ljubljani 9. septembra 1890.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 66 kr. — banaške 7 gold. — kr. turšice 5 gold. 87 kr. — soršice 4 gld. 55 kr. — rži 4 gold. 71 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — ovsa 3 gold. 09 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — Krompir 3 gold. 03 kr. 100 kilogramov.

V Kranji.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rrž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold. — kr. — Špeh 1 kilog. 44 kr.